

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผู้ประกอบการธุรกิจขานมไข่มุกถูกยกเลิกสัญญาไม่เป็นธรรม

ระหว่าง	นาย จ.	ผู้ร้องที่ ๑
	นางสาว ส.	ผู้ร้องที่ ๒
	นางสาว อ.	ผู้ร้องที่ ๓
	นางสาว พ.	ผู้ถูกร้องที่ ๑
	นาย ก.	ผู้ถูกร้องที่ ๒
	บริษัท ค. จำกัด	ผู้ถูกร้องที่ ๓
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ม.	ผู้ถูกร้องที่ ๔

ข้อร้องเรียน

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นาย จ. (ผู้ร้องที่ ๑) และนางสาว ส. (ผู้ร้องที่ ๒) ร้องเรียน เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า นางสาว พ. (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และนาย ก. (ผู้ถูกร้องที่ ๒) มีหนังสือบอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. ถึงผู้ร้องทั้งสอง โดยให้เหตุผลว่า ผู้ร้องที่ ๑ ได้นำสูตรของผลิตภัณฑ์ “X” ออกเผยแพร่ให้กับผู้ร้องที่ ๒ เพื่อออกจำหน่ายที่ร้านในสาขาของผู้ร้องที่ ๒ โดยไม่ได้รับอนุญาต ประกอบกับผู้ร้องที่ ๒ ร่วมกันกับผู้ร้องที่ ๑ นำเอาสูตร สินค้า และกรรมวิธีต่าง ๆ ของสูตรดังกล่าว มาผลิต และจำหน่ายให้แก่ลูกค้าที่ร้านสาขาของผู้ร้องที่ ๒ โดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังไม่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เครื่องหมายการค้า ม. จึงไม่สามารถนำสูตรสินค้าออกจำหน่ายได้ ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ **ประเด็นที่ ๑** สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี และสาขาหนองบัวลำภู ไม่ได้ระบุอำนาจหน้าที่ระหว่างกันที่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานเกิดความล่าช้าในการจัดส่งสินค้า **ประเด็นที่ ๒** แพรนไซส์ซอร์เปิดขายแพรนไซส์ ในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมในการบริหารจัดการ **ประเด็นที่ ๓** แพรนไซส์ซอร์ไม่มีสำนักงานส่วนกลางในแต่ละจังหวัดเป็นที่ประสานงานระหว่างกัน และมีพนักงานไม่เพียงพอต่อการบริการแพรนไซส์ซี ทำให้ไม่มีสินค้าจำหน่ายให้กับแพรนไซส์ซีเพียงพอต่อความต้องการจัดส่งสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ **ประเด็นที่ ๔** แพรนไซส์ซอร์ไม่มีความพร้อมในการขนส่งสินค้า **ประเด็นที่ ๕** แพรนไซส์ซอร์ไม่เปิดเผยข้อมูลจริงทั้งหมดตลอดจนปกปิดข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิกด้วยกัน และได้ลบชื่อของแพรนไซส์ซีออกจากกลุ่มไลน์โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบเป็นการจำกัดสิทธิ และเลือกปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม **ประเด็นที่ ๖** แพรนไซส์ซอร์กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม

/หลังทำสัญญา...

หลังทำสัญญาโดยให้แฟรนไชส์ซีซื้อสินค้านอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในสัญญา **ประเด็นที่ ๗** แฟรนไชส์ซอร์ยกเลิกสัญญาอย่างไม่เป็นธรรม โดยอ้างว่าแฟรนไชส์ซีละเมิดความลับสูตรของผลิตภัณฑ์ “X” และ**ประเด็นที่ ๘** ผู้ถูกร้องทั้งสอง มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมระหว่างลูกค้าต่างรายหรือในพื้นที่การทำธุรกิจที่แตกต่างกัน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ นางสาว อ. (ผู้ร้องที่ ๓) ร้องเรียนเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหนังสือบอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนม ซึ่งเป็นสาขาของผู้ร้องที่ ๓ และขอยกเลิกให้ใช้เครื่องหมายการค้าอย่างไม่เป็นธรรมและให้รื้อถอนป้ายทุกสาขาที่ผู้ร้องที่ ๓ ดำเนินกิจการ อีกทั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมเอาเปรียบด้วยการจงใจให้ทำสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อเป็นศูนย์กระจายสินค้าซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักให้แก่ร้านค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของผู้อนุญาตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออก แต่กลับจำหน่ายสินค้าดังกล่าวเอง ทำให้ผู้ร้องที่ ๓ ได้รับความเสียหาย

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวน รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากคณะกรรมการพิจารณาความผิดทางปกครอง กรณีผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามสัญญาไม่เป็นธรรม ปรากฏว่า

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นผู้ก่อตั้งแบรนด์ร้าน ม. ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นฝ่ายพัฒนาแบรนด์และฝ่ายการตลาดให้แก่ร้าน ม. ผู้ถูกร้องที่ ๓ เกี่ยวข้องในฐานะผู้อนุญาต ทำหน้าที่กำหนดแผนการตลาด และกำหนดวาระเพื่อการโฆษณา ดำเนินการผลิต จัดส่งวัตถุดิบ อุปกรณ์ และออกแบบสื่อโฆษณารวมไปถึงดูแลการก่อสร้างร้านให้เป็นไปตามแบบที่กำหนด โดยจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เกี่ยวข้องในฐานะผู้จำหน่ายวัตถุดิบ และบรรจุกภัณฑ์ของเครื่องดื่มในแบรนด์ ม. อีกทั้งยังมีบริการทำเมนูเครื่องดื่ม ป้ายสื่อโฆษณาให้ร้าน ม. โดยจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

ผู้ร้องที่ ๑ ได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาปราจีนบุรีจุด ๑ ในสัญญาเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาต” คู่สัญญา คือ ร้าน ม. โดยในสัญญาผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เรียกว่า “ผู้อนุญาต” ผู้ร้องที่ ๑ ได้รับอนุญาตให้เปิดจุดจำหน่ายในจังหวัดปราจีนบุรีสองสาขา ได้แก่ สาขาสวนอุตสาหกรรม ๓๐๔ (๓๐๔ Industrial Park) สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ส่วนสาขาที่สองตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองปราจีนบุรี

ผู้ร้องที่ ๒ ได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาหนองบัวลำภู ในสัญญาเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาต” คู่สัญญา คือ ร้าน ม. โดยในสัญญาผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เรียกว่า “ผู้อนุญาต” โดยผู้ร้องที่ ๒ ได้รับอนุญาตให้เปิดจุดจำหน่ายในจังหวัดหนองบัวลำภู (สัญญาไม่ได้ระบุวันที่มีผลใช้บังคับ) แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ออกใบเสร็จรับเงินค่าสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสาขาหนองบัวลำภูให้แก่ผู้ร้องที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ มีความสัมพันธ์เป็นคู่สมรสกัน โดยผู้ร้องที่ ๒ ทำหน้าที่บริหารกิจการร้าน ม. ส่วนผู้ร้องที่ ๑ เป็นผู้สนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ร้องที่ ๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ทนายความผู้รับมอบอำนาจจากร้าน ม. ได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี และสาขาหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นสาขาของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ตามลำดับ โดยให้เหตุผลว่าผู้ร้องที่ ๑ ได้นำสูตร X ออกเผยแพร่ให้กับผู้ร้องที่ ๒ เพื่อออกจำหน่ายที่ร้านในสาขาของผู้ร้องที่ ๒ โดยไม่ได้รับ

อนุญาต ประกอบกับผู้ร้องที่ ๒ ร่วมกันกับผู้ร้องที่ ๑ นำเอาสูตรสินค้า เมนูสินค้า และกรรมวิธีต่าง ๆ ภายใต้เครื่องหมายการค้าของผู้อนุญาตที่ใช้ชื่อสูตรว่า “X” พร้อมได้นำเอาวัตถุดิบ อุปกรณ์ในการทำสูตรสินค้าดังกล่าวจากร้านสาขาของผู้ร้องที่ ๑ (ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้สูตรสินค้าใหม่นี้เฉพาะสาขาปราจีนบุรี จำนวน ๒ สาขาเท่านั้น) มาผลิตและออกจำหน่ายให้แก่ลูกค้าที่ร้านสาขาของผู้ร้องที่ ๒ (สาขาหนองบัวลำภู) โดยไม่ได้รับอนุญาต

ผู้ร้องที่ ๓ ได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสามสัญญาเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนม ในสัญญาเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาต” คู่สัญญา คือ ร้าน ม. โดยในสัญญาผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เรียกว่า “ผู้อนุญาต” และได้ทำสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าอีกหนึ่งสัญญาเพื่อดำเนินธุรกิจจำหน่ายปลีกให้ร้าน ม. พื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออกกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสาขาบึงกาฬ ไม่ได้ระบุวันที่มีผลใช้บังคับ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ออกใบเสร็จรับเงินค่าสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสาขาบึงกาฬให้แก่ผู้ร้องที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวน XXX,XXX บาท และฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวน XXX,XXX บาท สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสาขาอุบลราชธานี ระบุวันที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าสาขานครพนม ระบุวันที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าระบุวันที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

ผู้ร้องที่ ๓ เริ่มจำหน่ายหน้าร้านเมื่อประมาณต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ ในเดือนแรกนี้มียอดขายจากการประกอบกิจการประมาณ XXX,XXX บาทต่อเดือน ซึ่งแบ่งเป็นกำไรประมาณร้อยละ XX และต้นทุนอีกร้อยละ XX ซึ่งขณะนั้นต้นทุนอยู่ที่ XXX,XXX บาท (ต้นทุนรวมรายจ่ายทุกด้านแล้ว) ผู้ร้องที่ ๓ ดำเนินธุรกิจประมาณ ๑ ปี ก่อนถูกบอกเลิกสัญญา โดยรายได้ ๓ เดือนแรกเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ XXX,XXX บาทต่อเดือน และมีกำไรอยู่ที่ XXX,XXX บาทต่อเดือน สามเดือนหลังถัดมากำไรเหลืออยู่ที่ XXX,XXX บาทต่อเดือน จนท้ายที่สุดในสามเดือนหลังก่อนเลิกสัญญามีกำไรประมาณ XX,XXX บาทต่อเดือน เหตุที่กำไรลดลงเนื่องจกมียอดจำหน่ายลดลงอันเป็นผลมาจากมีสินค้าชนิดเดียวกันแต่แบรนด์อื่นมาเปิดร้านจำหน่ายแข่งขัน และร้านคู่แข่งมีราคาจำหน่ายถูกกว่า จากนั้นมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นเหตุให้ยอดขายลดลง ผู้ร้องที่ ๓ จึงได้หยุดสั่งซื้อสินค้าและวัตถุดิบทั้งหมดเมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และต่อมาผู้ร้องที่ ๓ ทราบว่าผู้ถูกร้องทั้งสองจำหน่ายสินค้าและวัตถุดิบจากศูนย์กระจายสินค้าที่จังหวัดอุดรธานีมาจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ที่ทับซ้อนกับผู้ร้องที่ ๓ จึงมีหนังสือขอยกเลิกสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้า ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ หลังจากนั้นผู้ร้องที่ ๓ จึงนำสินค้าและวัตถุดิบที่เหลือจากศูนย์กระจายสินค้าที่พุทธมณฑลสาย ๔ มาใช้ในร้าน ม. ของผู้ร้องที่ ๓ ที่สาขาบึงกาฬ โดยได้รับอนุญาตทางวาจาจากผู้ถูกร้องทั้งสอง ทั้งนี้ การสั่งซื้อสินค้าครั้งล่าสุดเกิดขึ้นที่ร้าน ม. สาขาอุบลราชธานี ปัจจุบันผู้ร้องที่ ๓ ได้ปิดกิจการร้าน ม. ทุกสาขารวมทั้งศูนย์กระจายสินค้าแล้ว และได้รับเงินคืนจากผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นจำนวนเงินโดยประมาณ X,XXX,XXX บาท โดยผู้ร้องที่ ๓ จะต้องคืนสินค้าเป็นวัตถุดิบไปตามราคาดังกล่าว ขณะที่ผู้ร้องที่ ๓ ยังเก็บสินค้าไว้อีกบางส่วนเป็นราคาประมาณ XXX,XXX บาท ซึ่งนำสินค้านี้ไปใช้ที่ร้านสาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนม ระหว่างนั้นสัญญาแต่ละสาขาที่ผู้ร้องที่ ๓ นำสินค้าไปใช้ยังไม่ได้มีการบอกเลิกสัญญา และการนำสินค้าไปใช้เป็นความยินยอมของผู้ถูกร้องที่ ๒ เอง

ผู้ร้องที่ ๓ เป็นภรรยาของนาย น. โดยมีได้จดทะเบียนสมรสและไม่มีบุตรด้วยกัน ซึ่งนาย น. เป็นพยานของผู้ร้องที่ ๓ นาย น. ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างและทำหมู่บ้านจัดสรรขายมาก่อน ต่อมาเมื่อ

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ นาย น. ได้เริ่มประกอบธุรกิจร้านชาไข่มุกในชื่อร้าน ท. และมีรถเคลื่อนที่จำหน่ายชาไข่มุก ท. ไปตามแหล่งชุมชน ในส่วนการดำเนินกิจการร้าน ท. ผู้ร้องที่ ๓ ได้ช่วยนาย น. จำหน่ายสินค้าหน้าร้านโดยนาย น. ได้สูตรการผลิตเครื่องดื่มดังกล่าวจากหลากหลายที่มา เช่น สูตรที่ปรากฏอยู่ทั่วไปตามสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และนอกจากนั้นยังซื้อวัตถุดิบจากร้านอื่นที่มีการแจกสูตรการผลิตด้วย ทั้งนี้ เมนูสินค้าร้าน ท. มีเมนูที่เหมือนกับร้านสาขาของผู้ร้องที่ ๓ แต่อาจจะแตกต่างในส่วนรายละเอียดสูตรสินค้าและวัตถุดิบเนื่องจากนาย น. มีสูตรสินค้าและวัตถุดิบเอง ปัจจุบันร้าน ท. ได้ปิดกิจการไปแล้วตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ เนื่องจากไม่มีลูกค้า แต่นาย น. ยังคงช่วยขับรถรับส่งในการบริหารกิจการร้านสาขาของผู้ร้องที่ ๓

ผู้ร้องที่ ๑ ถึง ผู้ร้องที่ ๔ อ้างว่าผู้ร้องทั้ง ๓ ราย เป็นฝ่ายผิดสัญญาและมีการฟ้องร้องเป็นคดีที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. เนื่องจากสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ จัดทำขึ้นตามข้อเท็จจริงมีลักษณะเป็นการขยายธุรกิจในรูปแบบแฟรนไชส์ ดังนั้น จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าจะนำประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ มาปรับใช้กับคดีนี้ได้หรือไม่เพียงใด

๒. ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้า ม. สามารถนำสูตรสินค้าออกจำหน่ายได้หรือไม่เพียงใด

๓. ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ในลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าหรือกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๔. ผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องที่ ๒ ผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔ กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องที่ ๓ ในลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรมหรือใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าหรือกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

๑. คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะนำประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ มาปรับใช้กับคดีนี้ได้หรือไม่เพียงใด

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ได้เข้าทำสัญญาอนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๓ ใช้เครื่องหมายการค้า “ม.” กันแล้ว โดยเมื่อพิจารณาเนื้อความในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าร้าน ม. สาขาหนองบัวลำภู ระหว่างผู้ร้องที่ ๒ กับผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ไม่ระบุว่าสัญญาทำขึ้นเมื่อใด แต่เมื่อพิจารณาคำให้การของผู้ร้องที่ ๒

/ฉบับลงวันที่...

ฉบับลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ให้การว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องที่ ๑ ได้ชำระเงินให้ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จำนวน XXX,XXX บาท จึงน่าจะเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวได้ทำในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี จุด ๑ ที่ทำขึ้นระหว่างผู้ร้องที่ ๑ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กำหนดให้สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แสดงว่า สัญญาดังกล่าวนั้นได้ทำขึ้นและให้มีผลในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น สำหรับสัญญาอนุญาต ให้ใช้เครื่องหมายการค้า ร้าน ม. สาขาบึงกาฬ ระหว่างผู้ร้องที่ ๓ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ได้ระบุว่า สัญญาทำขึ้นเมื่อใด แต่เมื่อพิจารณาจากคำให้การของผู้ร้องที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ แผ่นที่ ๒ ให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องที่ ๓ ได้ชำระเงินมัดจำสัญญา จำนวน XXX,XXX บาท และเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้ชำระเงินที่เหลืออีก XXX,XXX บาท ครบถ้วนตามสัญญา จึงน่าจะเชื่อว่า สัญญาดังกล่าวนั้นได้ทำในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ร้าน ม. สาขาอุบลราชธานี ระหว่างผู้ร้องที่ ๓ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ระบุให้สัญญามีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ จึงน่าจะเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวนั้นได้ทำในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น และสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ร้าน ม. สาขานครพนม ระหว่างผู้ร้องที่ ๓ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ระบุให้สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จึงน่าจะเชื่อว่าสัญญาดังกล่าว ได้ทำในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น ส่วนสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อดำเนินธุรกิจ จำหน่ายปลีกให้ร้าน ม. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร บริเวณชล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างผู้ร้องที่ ๓ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ระบุให้สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จึงน่าจะเชื่อว่าสัญญาดังกล่าว นั้นได้ทำในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ หรือก่อนหน้านั้น

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าฯ เห็นว่า ระยะเวลาทั้งหมดของสัญญา ระหว่างผู้ร้องทั้งสามกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ทำขึ้นก่อนที่มีประกาศคณะกรรมการการแข่งขัน ทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ กรณีข้อพิพาทในเรื่องร้องเรียนนี้ จึงไม่อาจนำประกาศดังกล่าวมาใช้บังคับแก่กรณีนี้ได้ตาม หลักการความมั่นคงแห่งกฎ และหลักการกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง แต่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ยังคง ต้องพิจารณาการกระทำของผู้ถูกร้องทั้ง ๔ ราย ตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ประเด็นที่ต้องพิจารณาประการแรกคือ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้เป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้า ม. เนื่องจากไม่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจึงไม่สามารถนำ สูตรสินค้าออกจำหน่ายได้นั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่รับฟังได้หรือไม่เพียงใด

เมื่อข้อเท็จจริงทางการสอบสวนได้ความว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นผู้คิดค้นเครื่องหมายการค้า ม. และสูตรสินค้า ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้าและสูตรสินค้าดังกล่าวตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีสิทธินำเครื่องหมายการค้าและสูตรสินค้า ออกจำหน่ายได้ประกอบกับในระหว่างที่ผู้ร้องทั้งสองกับผู้ถูกร้องทั้งสองได้เข้าทำสัญญากันนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ม. ไว้แล้ว เพียงแต่ว่าในขณะนั้นนายทะเบียนยังไม่รับจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ เนื่องจากอยู่ระหว่างการพิจารณาทำคำสั่ง จึงหมายความว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ (ยื่นคำขอจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒) นายทะเบียนได้รับจดทะเบียน

เครื่องหมายการค้าให้กับผู้ถูกร้องที่ ๑ การที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนดังกล่าวจึงเป็นผลให้สิทธิของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับความคุ้มครองย้อนหลังไปยังวันที่ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำขอจดทะเบียน คือวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นเวลา ก่อนที่ผู้ร้องทั้งสองและผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าทำสัญญากัน อีกทั้งเครื่องหมายการค้าดังกล่าวในขณะที่ ยังไม่ได้จดทะเบียนยังได้รับความคุ้มครอง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๒ และมาตรา ๒๗๓ แสดงให้เห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จะไม่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าก็มีกฎหมายรับรองคุ้มครองอยู่ แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จะยังไม่ได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ม. และสูตรสินค้าในขณะที่ เข้าทำสัญญา แต่ผู้ร้องทั้งสองก็สมัครใจเข้าทำสัญญาและชำระเงินให้กับผู้ถูกร้องทั้งสอง โดยฝ่ายผู้ร้องทั้งสอง ไม่ได้ต้องการถือเอาการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาเป็นสาระสำคัญในการทำสัญญา ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ก็ยังยินยอมที่จะซื้อสิทธิในเครื่องหมายการค้า ม. แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องทั้งสองเคารพในกรรมสิทธิ์ ของสูตรสินค้าและเครื่องหมายการค้าของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยไม่เอื้อเอื้อน ประกอบกับการทำสัญญาดังกล่าว ผู้ร้องทั้งสองไม่ได้เพียงแต่ประสงค์ที่จะซื้อเครื่องหมายการค้ากันเพียงเท่านั้น แต่ผู้ร้องทั้งสองยังต้องการซื้อสูตร และกรรมวิธีในการผลิตเครื่องดื่มด้วย ซึ่งสูตรและกรรมวิธีในการผลิตเครื่องดื่มดังกล่าวเป็นเรื่องที่แยกต่างหาก จากเครื่องหมายการค้าได้

คณะกรรมการการแข่งขันทางการพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ กล่าวอ้างในภายหลังว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้มีกรรมสิทธิ์ใน เครื่องหมายการค้าดังกล่าว จึงไม่มีอำนาจนำเครื่องหมายการค้าออกขายนั้น จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่มีน้ำหนัก เพียงพอให้รับฟังได้

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ในลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจราย อื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่า หรือกำหนดเงื่อนไขทางการค้า อันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) กีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม (๒) ใช้อำนาจตลาด หรือ อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม (๓) กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัด หรือขัดขวาง การประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม (๔) กระทำการในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด” ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็น ผลเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๙

๓.๑ กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมทางการค้า ดังนี้

๑. สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี และสาขา หนองบัวลำภูที่สร้างขึ้นไม่ได้ระบุอำนาจหน้าที่ระหว่างกันที่ชัดเจน

๒. แพรนไฮส์ซอร์เปิดขายแพรนไฮส์ในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมในการบริหารจัดการ

๓. แพรนไฮส์ซอร์ไม่มีสำนักงานส่วนกลางในแต่ละจังหวัดไว้เป็นที่ประสานงาน ระหว่างกัน และมีพนักงานไม่เพียงพอกับการบริการแพรนไฮส์ซี ทำให้การติดต่อประสานงานการสั่งซื้อ การจัดส่งสินค้า การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ และ

/๔. แพรนไฮส์ซอร์...

๔. แพรนไซส์ซอร์ไม่มีความพร้อมในการขนส่งสินค้า ทำให้สินค้าเสียหายเกิดการขึ้นราและบูดเน่าก่อให้เกิดความเสียหายกับแพรนไซส์ซีเป็นอย่างมาก

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างเป็นระบบ อันเป็นการส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจเป็นไปโดยเสรี และป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ โดยกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นธรรมกับผู้ประกอบธุรกิจภายในประเทศ ในภาพรวม แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเข้าไปตรวจสอบควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการทุกกรณีไป คงมีอำนาจตรวจสอบข้อร้องเรียนและพฤติกรรมทางการค้าที่ปรากฏซึ่งเข้าลักษณะความผิดตามลักษณะและหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น การร้องเรียนใด ๆ ที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะรับวินิจฉัยให้ได้นั้น จะต้องได้ความว่า คำร้องนั้นเข้าหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ (การป้องกันการผูกขาดและการค้าที่ไม่เป็นธรรม) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า ๒๕๖๐ คือ การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังต่อไปนี้

- ๑) กีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม
- ๒) ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม
- ๓) กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่น

อย่างไม่เป็นธรรม

จากข้อกำหนดดังกล่าวเมื่อนำมาพิจารณาควบคู่กับคำร้องเรียนของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ไม่ว่าจะเป็นคำร้องที่อ้างความไม่สมบูรณ์ของสัญญาระหว่างผู้ร้องทั้งสองกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เช่น ข้ออ้างที่ว่าจัดส่งสินค้าหรือการดำเนินการธุรกิจของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีสำนักงานส่วนกลาง ไม่มีความพร้อมในการขนส่ง คำร้องเหล่านี้ล้วนแต่เป็นข้อร้องเรียนที่อ้างมูลเหตุอันเกิดจากข้อพิพาทในสัญญาทางแพ่ง จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีเจตนาที่จะกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ร้องทั้งสอง หรือใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่า หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ทางการค้ากับผู้ร้องทั้งสอง อันเป็นการจำกัดขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้ร้องทั้งสองอย่างไม่เป็นธรรม และในขณะที่เข้าทำสัญญากันผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ สามารถที่จะตรวจสอบถึงวิธีการและรูปแบบการดำเนินธุรกิจของผู้ถูกร้องทั้งสองได้ตั้งแต่ต้นก่อนเข้าทำสัญญากัน แต่ผู้ร้องทั้งสองยังคงตัดสินใจทำสัญญาและร่วมธุรกิจกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยมีได้ทุกท่วงแต่อย่างใด และเพิ่งจะหยิบยกเหตุผลดังกล่าวขึ้นมาเป็นข้ออ้างในภายหลัง หลังจากที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ บอกเลิกสัญญากับผู้ร้องทั้งสองแล้ว แสดงว่าก่อนที่จะมีการบอกเลิกสัญญากันนั้นผู้ร้องทั้งสองก็สามารถที่จะดำเนินธุรกิจได้ โดยไม่ปรากฏว่าการดำเนินธุรกิจของผู้ร้องทั้งสองเกิดปัญหาและอุปสรรคจากข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนแต่อย่างใด

ดังนั้น ประเด็นร้องเรียนในส่วนนี้จึงเป็นคำร้องที่ไม่เข้าองค์ประกอบของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๒ กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ (แฟรนไชส์ซอร์) ไม่เปิดเผยข้อมูลจริงทั้งหมดตลอดจนปกปิดข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิกด้วยกัน และได้ลบชื่อของแฟรนไชส์ช้อออกจากกลุ่มไลน์ซึ่งมีด้วยกันประมาณ XX ราย โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ อันเป็นการจำกัดสิทธิและเลือกปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ อ้างว่า ถูกผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ลบบัญชีรายชื่อออกจากกลุ่มไลน์ “ม.” โดยมิได้ให้ข้อเท็จจริงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อใดเป็นเวลาก่อนหรือหลังจากที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ บอกลีกสัญญากับผู้ร้องทั้งสอง โดยหากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการบอกลีกสัญญากับผู้ร้องทั้งสองก็ย่อมเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จะลบชื่อผู้ร้องทั้งสองออกจากกลุ่มไลน์เนื่องจากสัญญาเลิกกันแล้ว

ดังนั้น คำให้การฉบับแรกของผู้ร้องที่ ๑ กับผู้ร้องที่ ๒ จึงไม่ได้ความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ทราบถึงสาเหตุที่ผู้ร้องถูกลบชื่อออกจากบัญชีไลน์ดังกล่าว คดีจึงยังเป็นที่ยังอยู่ตามสมควรถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประกอบกับผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ไม่ยอมมาให้การต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าตามหมายเรียกพยานเพื่อยืนยันถึงวันเวลาที่เกิดเหตุ และสาเหตุที่ชัดเจนทำให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าไม่อาจจะพิจารณาได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีความผิดตามที่ผู้ร้องทั้งสองได้ร้องเรียนหรือไม่ จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ผู้ร้องเรียนในประเด็นนี้ เนื่องจากพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัยความผิดของผู้ถูกร้องได้

๓.๓ กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ (แฟรนไชส์ซอร์) กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมหลังทำสัญญาโดยให้แฟรนไชส์ช้อสินค้า (แก้ว X) นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในสัญญา จำนวน X,XXX ใบ

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า สินค้าแก้ว X นั้นใช้คู่กับเครื่องดื่มชนิดใหม่ที่ชื่อว่า X ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ คิดค้นเมนูสูตรเครื่องดื่มชนิดนี้ขึ้นใหม่ภายหลังจากที่ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้ากับผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ แล้ว และสูตรที่คิดค้นขึ้นใหม่นี้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สิทธิคู่สัญญานำออกไปขายได้แต่ต้องซื้อแก้วที่มีโลโก้ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กำหนดและผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นคู่สัญญามีอิสระในการตัดสินใจที่จะเลือกใช้สูตรดังกล่าวในสาขาของตนหรือไม่ก็ได้ สูตรสินค้าดังกล่าว จึงไม่ใช่สิทธิที่ผู้ร้องทั้งสองพึงมีพึงได้มาตั้งแต่เข้าทำสัญญากัน แต่เป็นข้อตกลงต่างหาก นอกเหนือจากสัญญาเดิมประกอบกับแก้วที่ผู้ร้องทั้งสองซื้อจากผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นวัตถุดิบชนิดที่ไม่บูดเน่าหรือเสียหายจึงสามารถเก็บไว้ใช้ได้นานจนหมด การที่ผู้ร้องซื้อแก้วดังกล่าวไว้ X,XXX ใบ จึงไม่ใช่การบังคับให้ซื้อสินค้าเกินปริมาณความต้องการ เพราะหากตราบใดที่ผู้ร้องทั้งสองยังดำเนินธุรกิจกันอยู่ก็สามารถนำแก้วนั้นมาใช้ใส่เครื่องดื่มแล้วนำออกขายได้จนแก้วหมดไป อีกทั้งพยานหลักฐานทางคดีก็ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองได้บังคับให้ผู้ร้องทั้งสองซื้อแก้วดังกล่าวในขณะที่ผู้ร้องทั้งสองยังมีแก้วคงเหลือใช้อยู่ ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้ดูบทสนทนาทางไลน์พยานเอกสารในสำนวนการสอบสวนที่ผู้ร้องที่ ๒ ได้คุยกับผู้ร้องทั้งสองเรื่องแก้วแล้วไม่ปรากฏว่ามีข้อความจากทางฝ่ายผู้ถูกร้องในลักษณะที่บังคับให้ผู้ร้องซื้อแก้ว X,XXX ใบ คงมีข้อความจากฝ่ายผู้ถูกร้องว่า “.....เป็นราคานี้ราคาเดียวค่ะ” และส่งใบเสนอราคาแนบมา จึงเห็นได้ว่าไม่มีข้อความใดบังคับว่าให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ต้องซื้อแก้วจำนวน X,XXX ใบ และหากไม่ซื้อตามจำนวนดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จะไม่ขายให้

ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองดังกล่าว จึงไม่เข้าลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจ

ของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม อันจะเป็นความผิดตาม มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ (แฟรนไชส์ซอร์) ยกเลิกสัญญาอย่างไม่เป็นธรรม โดยอ้างว่าผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ละเมิดความลับสูตรของผลิตภัณฑ์ X ที่คิดค้นขึ้นใหม่ภายใต้เครื่องหมายการค้า ม. ทั้งที่ในสัญญาหลักไม่ได้ระบุไว้ว่า แฟรนไชส์ซีจะต้องซื้อสูตรใหม่เพิ่มเติม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี จุดที่ ๑ ซึ่งข้อกำหนดในสัญญาดังกล่าวได้ระบุชัดเจนถึงข้อห้ามมิให้ผู้ร้องที่ ๑ เปิดเผยแพร่ลับและกรรมวิธีการผลิตเครื่องดื่มไปยังบุคคลอื่น แม้กระทั่งบุคคลนั้นจะเป็นลูกจ้าง หรือตัวแทนของผู้ร้องที่ ๑ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นายความผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. ถึงผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ จำนวนสองฉบับ มีใจความเหมือนกันว่า “ผู้ร้องที่ ๑ ได้ประพาศผิดสัญญาโดยนำสูตร X วัตถุดิบและอุปกรณ์ในการทำสูตร X ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้จำหน่ายได้ที่จังหวัดปราจีนบุรี มาจำหน่ายที่หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นสาขาของผู้ร้องที่ ๒ อันเป็นการเผยแพร่สูตรเปิดเผยความลับเกี่ยวกับกรรมวิธี และเทคนิคในการผลิต โดยทุจริตผิดสัญญา ไม่ปกป้องสูตรและกรรมวิธีในการผลิต จึงให้ผู้ร้องทั้งสองหยุดประกอบกิจการร้าน ม.” ซึ่งผู้ร้องทั้งสองให้ถ้อยคำยอมรับต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้นำสินค้าดังกล่าวออกจำหน่ายที่สาขาหนองบัวลำภูจริง ประมาณ ๔ ถึง ๕ แก้ว เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องทั้งสองเป็นสามีภรรยา มิได้มีเจตนาบอกความลับส่วนผสมสูตร X

ดังนั้น การที่ผู้ร้องที่ ๑ เปิดเผยแพร่สูตรและกรรมวิธีในการผลิตเครื่องดื่ม X ไปยังผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นภรรยาและเป็นผู้ประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับผู้ร้องที่ ๑ จึงเป็นการกระทำที่ผิดสัญญาดังกล่าวแล้ว อีกทั้งผู้ร้องที่ ๒ ยังได้ผลิตสินค้าเครื่องดื่ม X นำออกขายที่สาขาหนองบัวลำภู โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกร้องที่ ๑ อีกด้วย แม้ความจะปรากฏว่าผู้ร้องที่ ๑ กับผู้ร้องที่ ๒ จะเป็นสามีภรณากันก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม X ได้ มิได้หมายความว่าผู้ร้องที่ ๑ จะสามารถนำสินค้าดังกล่าวออกขาย ณ ที่ใดก็ได้ โดยผู้ร้องที่ ๑ สามารถผลิตสินค้าเครื่องดื่ม X ออกขายได้ที่สาขาปราจีนบุรี จุดที่ ๑ ตามที่ระบุในสัญญาเท่านั้น ผู้ร้องที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิให้ผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นภรรยานำสินค้าเครื่องดื่ม X ออกขายที่จังหวัดหนองบัวลำภูได้ การกระทำดังกล่าวของผู้ร้องทั้งสองจึงเป็นการประพาศผิดสัญญา เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องทั้งสองสามารถบอกเลิกสัญญาได้ตามข้อตกลงในสัญญา ข้อ ๑๑ ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา จึงไม่เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรมอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมระหว่างลูกค้าต่างราย หรือในพื้นที่การทำธุรกิจที่แตกต่างกัน

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กำหนดเงื่อนไขใด ๆ ที่แตกต่างกันระหว่างคู่สัญญาต่างรายกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อันจะเรียกได้ว่าเป็นการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมเฉพาะผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งข้อร้องเรียนในประเด็นนี้ จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กำหนดเงื่อนไขระหว่างผู้ร้องที่ ๑

/กับร้าน ม.

กับร้าน ม. สาขาสุพรรณบุรี สาขาพิษณุโลก และสาขาบริเวณถนนงามวงศ์วาน ไว้ในสัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ผู้ร้องที่ ๒ จะพิสูจน์เพียงแค่ว่ามีคู่สัญญาอื่นประพฤติผิดสัญญากับผู้ถูกร้องทั้งสองด้วยเช่นเดียวกัน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีการบอกเลิกสัญญาเช่นเดียวกับที่ได้กระทำกับผู้ร้องที่ ๒ มาอ้างการกระทำดังกล่าวว่าเป็นความผิดนั้นยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังได้เพราะการเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกันนั้น จะต้องได้ความว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองทราบถึงการกระทำที่แตกต่างกันนั้นกลับเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกันแต่จาก ข้อเท็จจริงดังกล่าวหากมีการดำเนินการใด ๆ ที่อาจเป็นการกระทำที่ผิดสัญญาของสาขาสุพรรณบุรี สาขาพิษณุโลก และสาขาบริเวณถนนงามวงศ์วานอยู่จริงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาฝ่ายผู้ถูกร้องทั้งสองแล้ว ผู้ถูกร้องทั้งสอง อาจจะไม่ทราบความดังกล่าวก็ได้ ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้มีหนังสือเรียกให้ผู้ร้องที่ ๒ เข้ามาให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา แต่ผู้ร้องที่ ๒ ไม่เข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จนทำให้ข้อเท็จจริงในหลายประการที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ยังมีข้อสงสัยอยู่ตามสมควรที่จะพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องทั้งสอง

ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นการกีดกัน การประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรอง ที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจ ของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรมอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยยุติประการสุดท้ายมีว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ บอกเลิกสัญญา และขอยกเลิกให้ใช้เครื่องหมายการค้า (ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้ เครื่องหมายการค้า) และให้รื้อถอนป้ายทุกสาขาที่ผู้ร้องดำเนินกิจการ ได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัด อุบลราชธานี และจังหวัดนครพนม อย่างไม่เป็นธรรมเข้าลักษณะเป็นการกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้ร้องที่ ๓ ในลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือ ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่า หรือกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวาง การประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ทนายความผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกร้องที่ ๑ และ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกันส่งถึงผู้ร้องที่ ๓ โดยกล่าวอ้างเหตุผลในการ บอกเลิกสัญญา ดังนี้

๔.๑ ผู้ร้องที่ ๓ จงใจผิดสัญญาไม่สั่งซื้อวัตถุดิบตามที่ตกลงกันในสัญญา คณะกรรมการ การแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงในคำให้การของผู้ร้องที่ ๓ ฉบับวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งได้ให้การสอดคล้องกับหนังสือบอกเลิกสัญญาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยยอมรับว่า ตนไม่ได้ สั่งซื้อสินค้าจากฝ่ายผู้ถูกร้องจริง แต่ได้นำสินค้าและวัตถุดิบที่เหลือจากศูนย์กระจายสินค้าที่พุทธมณฑล สาย ๔ ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าของผู้ร้องที่ ๓ มาใช้ในร้าน ม. สาขาบึงกาฬ สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าคงเหลือหลังจาก ที่ผู้ร้องที่ ๓ ได้บอกเลิกสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้า และบางครั้งผู้ร้องที่ ๓ ก็ยังได้นำสินค้า และ วัตถุดิบจากสาขานครพนมมาใช้ที่สาขาบึงกาฬ เนื่องจากหากผู้ร้องที่ ๓ ได้สั่งสินค้าและวัตถุดิบดังกล่าวจำนวนมาก ผู้ร้องที่ ๓ ก็จะต้องชำระค่าขนส่ง จึงสั่งสินค้าและวัตถุดิบไปลงจุดเดียวกันที่สาขานครพนมและกระจาย สินค้าและวัตถุดิบไปสาขาอื่น อันเป็นการกระทำที่ผิดไปจากข้อตกลงในสัญญา และเป็นคำกล่าวอ้างที่เลื่อนลอย ไม่มีหลักฐานสนับสนุนข้อเท็จจริงของตน ทั้งนี้ เพราะการสั่งสินค้าจำนวนมากผู้ร้องที่ ๓ ควรที่จะเก็บใบสั่งซื้อ

/สินค้าไว้...

สินค้าไว้กับตนเพื่อจัดทำบัญชีรับจ่ายตามปกติวิสัยของผู้ประกอบธุรกิจ และควรที่จะนำหลักฐานการสั่งซื้อสินค้าดังกล่าวมาแสดงต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ การที่ผู้ร้องที่ ๓ ไม่นำหลักฐานดังกล่าวมาแสดงย่อมเป็นที่น่าสงสัยว่าผู้ร้องที่ ๓ ได้สั่งสินค้าและวัตถุดิบตามสัญญาจริงหรือไม่ หรืออาจซื้อสินค้าดังกล่าวมาจากแหล่งอื่น การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ บอกลีกสัญญาเพราะเหตุว่าผู้ร้องที่ ๓ ไม่สั่งซื้อสินค้าและวัตถุดิบตามสัญญานั้น อาจมีมูลความจริงประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อกำหนดในสัญญาซึ่งสัญญาได้ระบุชนิดและประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผู้ร้องที่ ๓ จะต้องสั่งซื้อไว้ในหน้าที่ ๗ ดังนั้น การที่สัญญาได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตจะต้องสั่งซื้อสินค้าจากผู้อนุญาตเท่านั้นจึงเป็นข้อตกลงที่เป็นสาระสำคัญของสัญญา เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องที่ ๓ ไม่ได้สั่งซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ตามที่ผู้ถูกร้องทั้งสองกำหนด ทั้งที่ผู้ร้องที่ ๓ สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในเดือนแรกประมาณ XXX,XXX บาทต่อเดือน ซึ่งแบ่งเป็นกำไรประมาณร้อยละ XX และต้นทุนอีกร้อยละ XX ซึ่งขณะนั้นต้นทุนอยู่ที่ XXX,XXX บาท (ต้นทุนรวมรายจ่ายทุกด้านแล้ว) ขณะที่รายได้ ๓ เดือนแรกเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ XXX,XXX บาทต่อเดือน และมีกำไรอยู่ที่ XXX,XXX บาทต่อเดือน สามเดือนหลังถัดมาก็กำไรเหลืออยู่ที่ XXX,XXX บาทต่อเดือน และสามเดือนหลังก่อนเลิกสัญญานั้นมีกำไรประมาณ XX,XXX บาทต่อเดือน จึงเป็นการฝ่าฝืนข้อสัญญาเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีสิทธิบอกลีกสัญญาได้

การบอกลีกสัญญาดังกล่าวจึงไม่เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม อันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒ ผู้ร้องที่ ๓ จงใจเปิดเผยความลับ และยินยอมให้ตัวแทนเปิดเผยความลับทางการค้า ปรากฏข้อเท็จจริงในคำให้การของผู้ร้องที่ ๓ ฉบับวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งยอมรับว่านาย น. ได้ประกอบธุรกิจขาไ้หมักและเป็นเจ้าของร้านชื่อ ท. จริง และมีรถจำหน่าย ท. ในการประกอบธุรกิจดังกล่าว นาย น. ได้นำสูตรการผลิตมาจากหลากหลายที่ เช่น ได้นำสูตรสินค้ามาจากแหล่งต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ และได้สูตรสินค้าเมื่อซื้อวัตถุดิบจากร้านค้าซึ่งมีแจกสูตรการผลิตด้วย จากนั้นจึงได้เปิดร้าน ท. ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒

ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ อ้างว่า เมื่อผู้ร้องที่ ๓ ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงสูตรของเครื่องต้มและวิธีการต่าง ๆ อันเป็นความลับทางการค้า หลังจากนั้นเพียง ๔ - ๖ เดือน ผู้ร้องที่ ๓ ได้นำความลับในกรรมวิธี สูตร และขั้นตอนต่าง ๆ ไปจำหน่ายภายใต้เครื่องหมายการค้า ท. ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพยานหลักฐานเป็นภาพถ่ายของผู้ร้องที่ ๓ ที่ร้าน ท. รวมถึงภาพถ่ายรถจำหน่าย ท. ซึ่งจอดอยู่ในบ้านของผู้ร้องที่ ๓

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ผู้ร้องที่ ๓ และนาย น. ไม่เคยทำธุรกิจหรือมีประสบการณ์ด้านขนมไ้หมักมาก่อน จนกระทั่งได้เข้ามาทำสัญญากับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ทำให้ผู้ร้องที่ ๓ และสามีมีทักษะความรู้ในด้านธุรกิจเครื่องต้มขาไ้หมัก ดังนั้น การที่นาย น. ได้ประกอบธุรกิจจำหน่ายขนมไ้หมักในชื่อ ท. ภายหลังจากผู้ร้องที่ ๓ เข้าทำสัญญากับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เพียงไม่นาน และสามารถดำเนินธุรกิจขนาดใหญ่ดังกล่าวได้ แสดงให้เห็นว่า นาย น. จะต้องมิสูตรสินค้า และกรรมวิธีผลิตที่มีคุณภาพ มีความแน่นอนคงที่ รสชาติดี และสามารถทำให้ลูกค้าสนใจในรสชาติของสินค้าได้ คงไม่ใช่เพียงแค่ได้สูตรมาจากร้านค้าที่แจกสูตรให้หรือจากแหล่งต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ตามคำกล่าวอ้าง ข้อเท็จจริงจึงมีความน่าสงสัยอยู่พอสมควรว่าผู้ร้องที่ ๓ จะนำความลับในกรรมวิธี สูตร และขั้นตอนต่าง ๆ ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ออกจำหน่ายภายใต้เครื่องหมายการค้า ท.

/ดังนั้น...

ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองได้บอกเลิกสัญญากับผู้ร้องที่ ๓ เพราะเชื่อว่าผู้ร้องที่ ๓ นำความลับทางการค้าไปจำหน่ายภายใต้เครื่องหมายการค้า ท. จึงไม่เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรมอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่อย่างไร

๔.๓ ผู้ร้องที่ ๓ จงใจละเมิดผิดสัญญา โดยได้ทำการเพิ่มจุดจำหน่ายสินค้าที่จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้ Logo สูตร สินค้า และเครื่องหมายการค้า ม. โดยมีได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ถูกร้องทั้งสอง และใช้ชื่อร้านว่า “ม.”

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การประกอบกิจการของผู้ถูกร้องทั้งสองกับผู้ร้องที่ ๓ นั้น มีมูลค่าทางธุรกิจแรกทำสัญญากันเป็นจำนวนเงินที่สูง และตามปกติประเพณีทางการค้าที่ผ่านมาคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายทำสัญญากันไว้เป็นหนังสือทุกครั้ง ดังนั้น หากคู่สัญญาจะดำเนินธุรกิจกันต่อไปอีกโดยขยายหรือเพิ่มสาขาขึ้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ กับผู้ร้องที่ ๓ ก็ควรที่จะได้ทำสัญญากันเป็นหนังสือตามปกติทางการค้าที่ผ่านมาเหมือนเดิม ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องที่ ๓ กล่าวอ้างว่าตนได้รับอนุญาตจากผู้ถูกร้องทั้งสองด้วยวาจาแล้วจึงเลือนลอย ทั้งยังผิดปกติประเพณีทางการค้าที่ผ่านมาของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ดังนั้น ข้อกล่าวอ้างในการบอกเลิกสัญญาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีน้ำหนักให้รับฟัง และน่าเชื่อมากกว่าคำกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ ๓ การบอกเลิกสัญญาดังกล่าวมิใช่ความจริง จึงไม่เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม อันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เอาเปรียบด้วยการจงใจให้ผู้ร้องที่ ๓ ทำสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อเป็นศูนย์กระจายสินค้า (ตามสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้า) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักให้แก่ร้านค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของผู้ถูกร้องทั้งสองในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออก แต่กลับจำหน่ายสินค้าดังกล่าวเอง ทำให้ผู้ร้องที่ ๓ ได้รับความเสียหาย

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า เมื่อพิเคราะห์พยานหลักฐานหนังสือบอกเลิกสัญญาฉบับวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ร้องที่ ๓ เป็นผู้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง และส่งมอบให้กับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โดยหนังสือดังกล่าวมีข้อความในสาระสำคัญว่า “ผู้ร้องที่ ๓ ขอยกเลิกสัญญา ศูนย์กระจายสินค้า ม. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออก เนื่องจากขาดความพร้อมด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ” เมื่อพิจารณาข้อความจากหนังสือดังกล่าวที่ได้ระบุถึงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการเลิกสัญญากันไว้ เห็นได้ชัดเจนว่าข้อความในสัญญาขัดแย้งกับเหตุผลในคำร้องและคำให้การของผู้ร้องที่ ๓ ที่อ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๔ เปิดศูนย์กระจายสินค้าแข่งกับตนเอง ผู้ร้องที่ ๓ ได้ระบุเหตุผลไว้โดยชัดเจนถึงสาเหตุที่ต้องเลิกกิจการดังกล่าวว่าขาดความพร้อมด้านบุคลากรและการบริหารจัดการซึ่งเป็นความไม่พร้อมของผู้ร้องที่ ๓ เอง ผู้ร้องที่ ๓ จะมากล่าวอ้างในภายหลังว่าเหตุที่เลิกสัญญากันเกิดจากการที่ผู้ถูกร้องที่ ๔ เปิดศูนย์กระจายสินค้าและจำหน่ายสินค้าแข่งกับตนย่อมขัดแย้งกับพยานเอกสารที่ตนเป็นผู้ลงลายมือรับรองข้อความไว้ อีกทั้งผู้ร้องที่ ๓ ยังได้รับเงินคืนจากผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นจำนวนเงินโดยประมาณ X,XXX,XXX บาท โดยผู้ร้องที่ ๓ จะต้องคืนสินค้าเป็น

วัตถุประสงค์ไปตามราคาดังกล่าว ขณะที่ผู้ร้องที่ ๓ ยังเก็บสินค้าไว้อีกบางส่วนเป็นราคาประมาณ XXX,XXX บาท ซึ่งนำสินค้าดังกล่าวไปใช้ที่ร้านสาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนม ด้วยเหตุดังกล่าวการกระทำของผู้ร้องที่ ๔ จึงไม่เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม อันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ร้องที่ ๓ ร้องเรียนผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔ ในประเด็นบอกเลิกสัญญาและขอยกเลิกให้ใช้เครื่องหมายการค้า (ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า) และให้รื้อถอนป้ายทุกสาขาที่ผู้ร้องดำเนินกิจการ ได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครพนม อย่างไม่เป็นธรรม คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า สาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนม ได้ทำขึ้นระหว่างคู่สัญญา คือ ร้าน ม. โดยผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ กับผู้ร้องที่ ๓ และสัญญาอนุญาตก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อดำเนินธุรกิจจำหน่ายปลีกให้ร้าน ม. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออก ทำขึ้นระหว่างคู่สัญญา คือ ร้าน ม. โดยผู้ร้องที่ ๑ กับผู้ร้องที่ ๓ โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔ เป็นคู่สัญญาในสัญญาดังกล่าวด้วยแต่อย่างใด อีกทั้งในหนังสือบอกเลิกสัญญาของสำนักงานกฎหมายและบัญชีฉบับวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ บอกเลิกสัญญากับผู้ร้องที่ ๓ เป็นการดำเนินการโดยทนายความผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔

ด้วยเหตุดังกล่าวการกระทำของผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔ จึงไม่มีการกระทำที่เป็น การกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้อำนาจตลาด หรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัด หรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรมอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นว่า การบอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจร้าน ม. สาขาปราจีนบุรี สาขาหนองบัวลำภู สาขาบึงกาฬ สาขาอุบลราชธานี และสาขานครพนมของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่วนผู้ร้องที่ ๓ และผู้ร้องที่ ๔ มิได้เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรยุติเรื่องร้องเรียน

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๘ เมษายน ๒๕๖๔